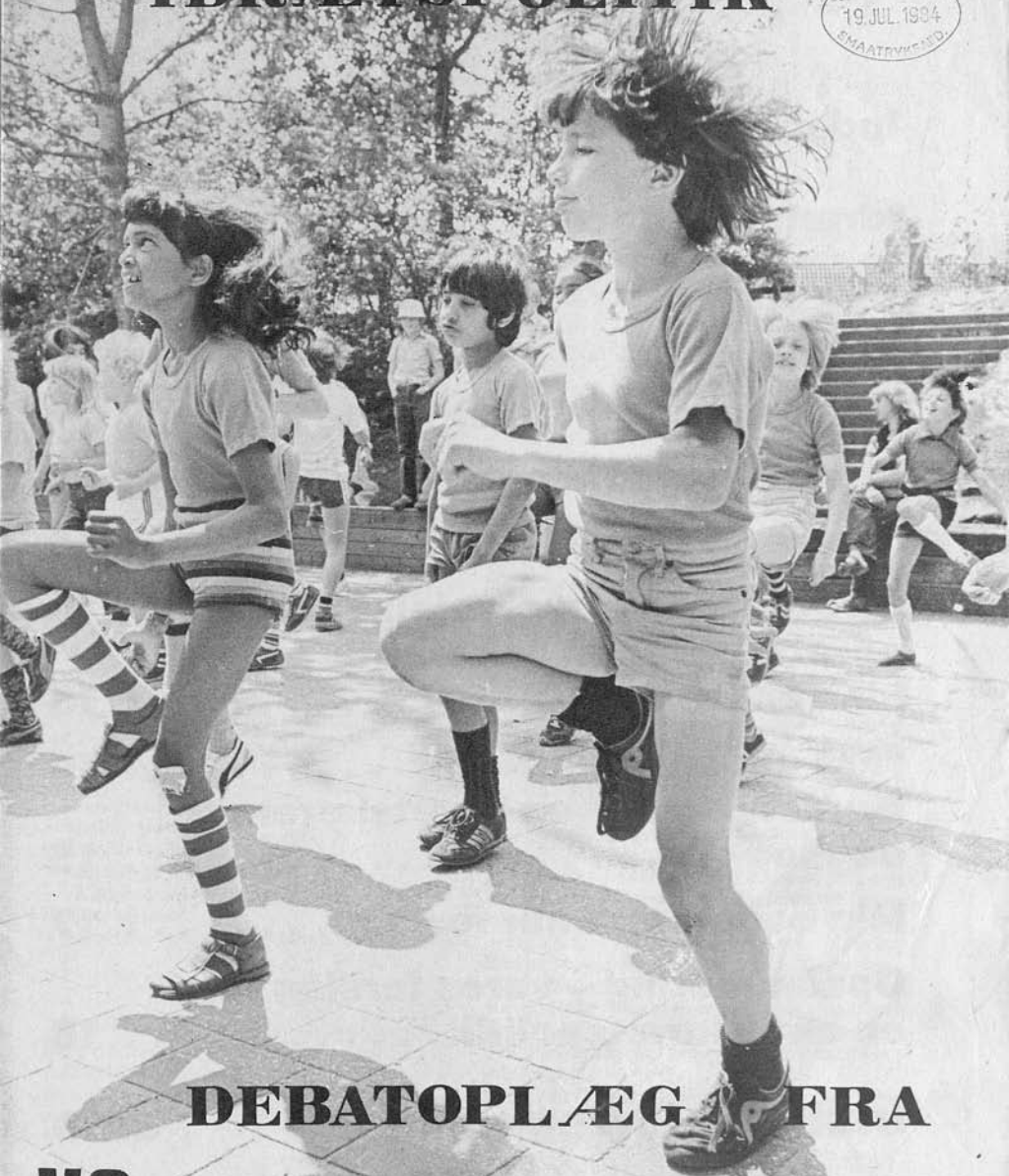

IDRÆTSPOLITIK

DE KØLBIBLIOTEK
19. JUL. 1984
SMAATRYKSTED

DEBATOPLÆG FRA

VS - IDRÆTSPOLITISKE
UDVALG

Indholdsfortegnelse	side
Idrætsfaciliteter	4
Organisation og økonomi	5
Elite	6
Konkurrence	7
Idræt – ungdom og massemedier . .	8
“Kære Susanne”	10
Strøtanker og overvejelser omkring oprettelse af en “alternativ” idrætsforening	13
“Fra gaden til klubben”	14
Brudstykker af en idrætslærers dagbog	15
Min bedstemor har fortalt	17
Opsummering – vores forslag til en aktiv idrætspolitik	18
Indholdsfortegnelse	side

Indledning

De kommende sider er resultatet af et par års arbejde i VS' *idrætspolitiske udvalg (IPU)*. Grunden til, at vi først udgiver en idrætspolitisk pjeces nu, bunder i den omstændighed, at det først er inden for de seneste år, at venstrefløjen og VS seriøst har beskæftiget sig med denne side af det politiske liv.

En gruppe aktive VS-idsrætsudøvere mente for nogle år siden, at det var ret katastrofalt, at et parti som VS praktisk taget ingen idrætspolitisk havde, og vi dannede derfor en idrætspolitisk gruppe i partiet. Gruppen har ud over arbejdet med pjecen haft tid til at arrangere 3 idrætspolitiske sommerseminarer for VS'ere og andre interesserede, hvor forskellige sider af idrætten tematisk er blevet taget op – sammen med en god portion kropslig idrætsudfoldelse.

De kommende sider er så det *foreløbige* resultat af vores arbejde.

I vores diskussioner har vi primært beskæftiget os med:

- idrætsfaciliteter
- eliten
- organisation og økonomi
- konkurrencebegrebet
- kvinder og idræt
- ungdom og massemedier
- en alternativ idrætsforening
- skole og idræt
- idrættens placering i fremtidens samfund

Når vi har valgt en lidt utraditionel skrivemåde, er det fordi vi føler, at de sædvanlige pjeciformer ofte kan være meget kedsommelige at arbejde sig igennem. Derfor har vi delt pjecen op i en række afgrænsede emner – som alle kan læses hver for sig.

Da den herskende idrætsopfattelse, som vi møder i dag i de fleste idrætsorganisationer, grundlægges med opdragelsen, har vi prøvet at beskrive dette via et tænkt hændelsesforløb, som utrolig mange børn har oplevet det: "*Fra gaden til klubben*". Derefter følger en beskrivelse af idrættens muligheder mht. *faciliteter og de organisatoriske rammer*, den fungerer under. Her kommer vi også ind på *eliten anno 1983 og konkurrence*.

Det traditionelle kønsrollemønster er fortsat det dominerende inden for idrættens verden. Denne problematik er søgt beskrevet via et brev fra en aktiv kvindelig idrætsudøver til en anden kvinde: "*Kære Susanne*".

Vi har også taget pulsen på idrætten som opdrager – og herunder mediernes *behandling af idrætten* (eller måske mangel på samme!): "*Idræt, ungdom og massemedier*".

I de senere år har en lang række mennesker forsøgt at gå imod udviklingen enten inden for den etablerede idrætsverden – eller ved at skabe alternative muligheder for at dyrke idræt på *egne betingelser*. Et af forslagene hedder: "*Strøtanker og overvejelser omkring oprettelsen af en alternativ idrætsforening*".

Ikke mindst inden for skolesystemet støder man ind i en række problemer med idrætsundervisningen. Det skyldes bl.a. timetal og lektionslængde. Men samtidig støder læreren ind i en række andre problemer, hvis han/hun ønsker at ændre lidt på den traditionelle idrætsundervisning: "*Brudstykker af en idrætsslævers dagbog*".

Fremtidens samfund og idrættens placering heri kan man gøre sig mange forestillinger om. I dag synes det etablerede samfunds- og idrætssystem mere fastlåst end nogensinde. Men det hindrer os heldigvis *ikke* i en gang imellem at lade vores fantasi og drømme løbe af med os: "*Min bedstemor har fortalt*".

Til slut har vi opsummeret de væsentligste krav i vores idrætspolitikk: "*Opsummering – vores krav til en aktiv idrætspolitikk*".

Idræts- faciliteter

Idrætten ændrer sig i disse år. Flere og flere voksne dyrker idræt, men en idræt der er forskellig fra det, vi har oplevet de sidste 20 år.

Det er især motion, kropsudfoldelse, bevægelse, glæde, det sundhedsmæssige, der har tag i folk. Til disse udfoldelser er der ikke brug for store, dyre haller med tilskuerpladser, men derimod andre mindre, decentrale bygninger, der også kan bruges til andre kulturaktiviteter.

Vi ønsker ikke, at det hele skal være – åh så socialt. Vi HAR brug for de haller, der er i dag. Men disse haller og anlæg er bygget med henblik på udøvelsen af international sport. Derfor ser alle haller og idrætsanlæg ens ud.

Svømmehallerne er et godt eksempel. De er rektangulære og er enten 25 eller 50 m lange. Ingen bassiner er bygget til det sjove og legende, f.eks. hjerteformede med øer i midten, rutschebaner, reb til at slynge sig i, bølger og lignende. Det legende element er fjernet fra al idrætsbyggeri.

Og skøjtebanerne. Her løber man rundt og rundt og rundt, intet andet. – Fordi alle banerne er bygget til ishockeykampe.

I de næste år bør der derfor sættes på de faciliteter, de nye strømninger inden for idrætten har brug for.

Der er i dag i storbyerne gode muligheder for at ombygge f.eks. nedlagte fabrikker til aktivitetscentre/beboerhuse – huse hvor der kan dyrkes mange former for idræt, teater, holdes møder, laves mad m.v. Steder hvor man kan lave en masse aktiviteter sammen med familie og venner.

Der er brug for haller, hvor enhver kan bestille tid, hvis de får lyst til at dyrke badminton, squash, bordtennis m.v.

Vi ønsker, at der skal være mulighed for at kunne skifte mellem forskellige idrætsgrene.

Endvidere burde der også til de nævnte haller være tilknyttet instruktører, som kunne benyttes, hvis der var behov for teknisk instruktion.

Organisation og økonomi

Idrætten i DK tildeles årligt omkring 1,5 mia. kr. fra det offentlige. Kommunerne betaler den største del (ca. 1,2 mia. kr.) i form af tilskud efter fritidsloven samt tilskud i henhold til forskellige byordninger.

Men der er forskellig grupper, der kæmper om disse penge og faciliteter – grupper der tildels har modstridende interesser:

- en stadig mere professionaliseret elite.
- en organiseret breddeidræt (i de etablerede idrætsklubber).
- en stadig voksende uorganiseret motionsidræt (fx. jogging, aftenskole).
- en voksende forbrugsmotionssektor. Dvs. den gruppe som køber et antal timer motion på helcenter og lign.

Eliteidrættens interesse er – trods hel eller delvis professionalisering – at beholde de offentlige tilskud den allerede tildeles, ligesom eliten er interesseret i at beholde sin fortrinsstilling m.h.t. træningsfaciliteter. (I mange kommuner ydes der fx. skjulte tilskud til de professionelle fodboldklubber via billig betaling for leje af kommunale anlæg.)

Pengene fra tipsmidlerne til Dansk Idræts-Forbund (DIF) går til en meget lille gruppe. Indenfor flere af specialforbundene anvendes helt op til 75% af pengene på de bedste (dvs. den pågældende idrætsgrens elite). *VS mener, at eliteudøverne skal støttes – men IKKE på bekostning af breddeidrætten* – som det ofte er tilfældet. Det gælder også på klubplan, hvor elite og bredde er medlemmer af samme klub. Det er slet ikke usædvanligt, at fx. håndbold og fodboldklubber bruger 100.000 kr. på førsteholdene og meget, meget lidt på sekundeholdene.

Foruden modsætningerne internt i klubberne er der også modsætninger mellem den organiserede idræt og den uorganiserede idræt.

Den organiserede idræt modtager størstedelen af alle tilskud og står samtidig i mange af landets kommuner for fordelingen af midler og faciliteter. Og dette sker ofte på bekostning af den uorganiserede idræt.

I nogle kommuner har den lokale idrætsunion/-samvirke truffet aftale med kommunalbestyrelsen om, at de idrætsgrene, der tilbydes i idrætsklubberne ikke samtidig må tilbydes af de forskellige ungdomsklubber/-skoler.

Derved forhindres de unge i at dyrke idræt under andre former end de i idrætsklubben herskende. Nu vil idrætsorganisationerne også have gymnastik i aftenskolen forbudt, fordi instruktørerne dér får løn fra kommunen.

Vi mener, at den organiserede idræts "monopol" på idrætten snarest bør ophæves. Overalt hvor der tages initiativ til at beskæftige sig med idræt, det være sig i ungdomsklubber, beboerforeninger, på arbejdspladser el.lign., bør dette initiativ støttes med både penge og faciliteter. Vi mener ikke, at den idræt, der dyrkes i de store idrætsforbund/-klubber nødvendigvis har større berettigelse end den lidt mere uorganiserede idræt/leg. Og derfor bør den heller ikke forfordeles.

Eliten

Ja, vi har en elite og skal blive ved med at have det.

Vi vil støtte eliteidrætsudøverne. Men vi vil ikke støtte den form for elite, der er i dag. Den har nemlig alt for mange uheldige konsekvenser både for eliteudøveren, men især for den øvrige idræt m.h.t. økonomi, normer, indretning af faciliteter m.v.

Vi støtter en elite, der økonomisk og organisatorisk er adskilt fra den øvrige idræt.

Hvis der ikke sikres eliteudøverne rimelige forhold vil private midler i løbet af kort tid bestemte over – ikke blot eliten men også breddeidrætten, fordi normerne og de økonomiske midler i dag stadig kobles sammen inden for elite-/breddeidrætten.

TEAM DANMARK er heldigvis en død sild. Men der vil efter den dannes andre foreninger til "rejsning af den danske ungdom", hvis ikke eliten bliver uafhængig af privatkapitalistiske interesser.

Eliteudøverne skal have statsstøtte i form af uddannelser, legater og rejsepenge – så kan kommunerne tage sig af støtten til de mange. Men hvordan det rent konkret skal gøres, er vi på nuværende tidspunkt meget usikre over for. Det er et emne, der stadig diskuteres, og vi anser det som et centralt område inden for idrætsdebatten.

Nogle af de spørgsmål, der melder sig, er f.eks.:

- statsansættelse? (hel- eller halvtids?)
- eliteudøvernes forhold til den klub de udspringer fra?
- i hvor høj grad skal elitens forhold til international idræt prioriteres?
- en fagforening for eliteudøvere?
- hvem eller hvad er eliten?
- etc.

DANTOP

Nærværende pjeces lå faktisk færdig i sommeren 83. Men siden den tid er der sket en hel masse inden for netop elite/bredde-problematikken. Så sent som december måned udkom "Betænkningen om eliteidrætten i Danmark". Betænkningen peger på DANTOP modellen, der kort beskrevet går ud på, at staten yder 30 mio. i støtte til eliteidrætten fordelt over 2 år.

DANTOP ideen er helt ny, og vi finder det yderst positivt, at man her har taget det første alvorlige skridt hen imod en adskillelse af eliten og bredden. Men DANTOP modellen er absolut ikke uproblematisk. Rammerne for DANTOP's realisering er forholdsvis præcise, hvorimod selve indholdet er svævende. Man forventer fx. at idrættens specialforbund vil afgive kompetence til den foreslåede nye eliteidrætsorganisation på områder som vedrører fællesopgaver for eliteidrætten. Men de nærmere omstændigheder forsvinder i tågerne – og i gennemsnit bruger specialforbundene 75% af ressourcerne på elitearbejdet. Man siger også, at det ikke må gå ud over den brede og folkelige idræt, når DANTOP koordinerer og effektiviserer arbejdet på en række hovedcentre, regionalcentre og talentcentre for idrætseliten. Men hvordan dette skal sikres vides ikke.

Og så skal DANTOP kun delvis finansieres af staten. Resten af pengene skal komme fra det private erhvervsliv. Hvordan mon det samarbejde vil gå? Under *alle omstændigheder* går vi imod enhver form for kommercialisering af idrætten.

Men DANTOP er ikke diskuteret færdig endnu, og vi stiller os i IPU positive over for at få gennemdiskuteret nogle af de problemer, som vi ser i DANTOP. For selve grundtanken, om at staten skal støtte elite direkte, går vi ind for.

Konkurrence

I den form for idræt, vi prioriterer, indgår konkurrence som et naturligt element i drætsudøvelsen. Men vi støtter ikke den form for idræt, hvor konkurrencen er tildelt den højeste prioritet. Denne form for idræt ser vi i dag især inden for professionel fodbold, hvor alle midler benyttes for at vinde. Vi ser den inden for (kvinde)gymnastikken, hvor helt unge piger ødelægges på krop og sjæl p.g.a. de individuelle præstationskrav, de skal leve op til.

Og det er idræt i den mest ekstreme form, når konkurrencen får den højeste prioritet.

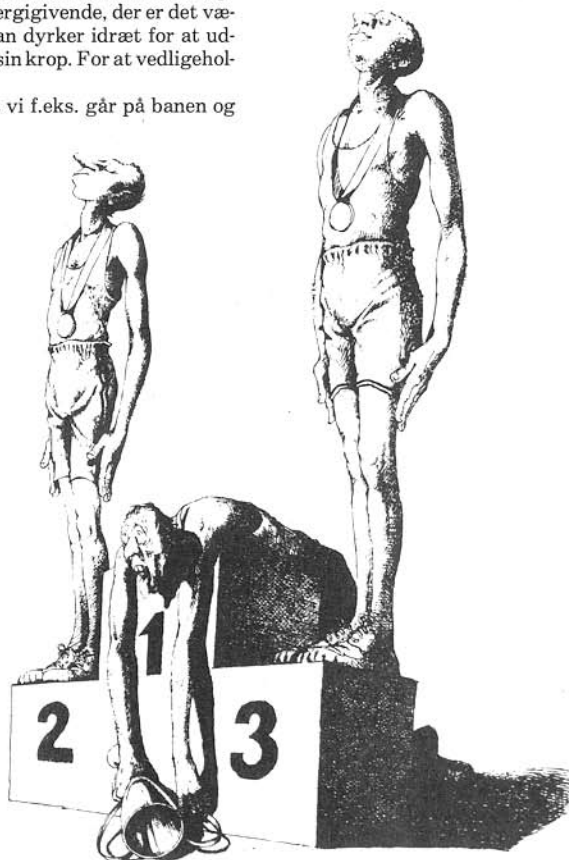
Den form for idræt, vi giver højeste prioritet, er den idræt, hvor det sjove, sunde og sociale indgår. Det er den, hvor det er udfoldelsen af kroppen, hvor det er det energigivende, der er det væsentligste element. Man dyrker idræt for at udfolde sig, for at frigøre sin krop. For at vedligeholde sig selv.

Det betyder ikke, at vi f.eks. går på banen og

spiller håndbold bare for at få løbet en tur og trimmet dellerne – og så blæse være med resultatet. Vi konkurrerer selvfølgelig, vi spiller for at vinde, men det er med nogle meget klare grænser for, hvilke midler vi bruger. Vi hører ikke til dem, der presset af præstationskrav, konkurrence og kommercialisme er nødt til at uskadeliggøre os selv eller andre for at spille godt håndbold.

Vi er også imod den konkurrence, der er det styrende princip i mange klubber, hvor man risikerer ikke at kunne spille med sine kammerater, fordi man er for dårlig.

VI ER IMOD KONKURRENCE
IMOD HINANDEN
MEN FOR KONKURRENCE
MED HINANDEN

Idræt

– ungdom og massemedier

De små børn bevæger sig som oftest i løb og bruger i det hele taget deres krop, når de leger. Alle rede omkring det tidspunkt hvor de begynder i skolen, bliver mange børn meldt ind i en idrætsklub, og det er sjældnere at se børn, der "bare" mødes for at spille rundbold eller fodbold. Nu ser vi dem oftere cykle af sted med sportsudstyret, i fuld fart mellem hjem, skole og idrætsklub.

Ifølge bogen "Kulturens børn" dyrker 85% af de 9-12 årige idræt, men i alderen 14-19 år sker der et frafald indenfor nogle af de største idrætsgrene. Hvorfor sker dette frafald?

Det olympiske slogan om, at det vigtigste ikke er at vinde, men at deltage, hævdes fortsat, ligesom det hævdes, at idrætten er bestemt af legen og glæden ved kropslig udfoldelse.

Vi sætter et ret stort spørgsmålstegn ved disse påstandes rigtighed, og vi mener, at en del af forklaringen på det meget store frafald netop findes i denne forlorenhed.

Det er jo ikke tilfældigt, at frafaldet sætter ind i puberteten, hvor der sker store fysiske og psykiske ændringer med den enkelte pige og dreng, og hvor de unge søger at skabe sig en egen identitet. Og her skaber idrætsklubbens forventninger og krav til de unge alt for mange tabere med den konsekvens, at de dropper ud af den organiserede idræt. Hvis du alt for mange gange oplever nederlag på idrætsbanen i denne meget sårbare alder, så vil du hurtigt holde op for overhovedet at bevare bare nogen selvtilid.

Medierne

Det hævdes fortsat – utroligt nok – at der ikke er noget modsætningsforhold mellem den mediebevågede elite-idræt og den brede idrætsudøvelse. Vi mener, at både Tv og frokostpressen er med til at skabe og vedligeholde myterne omkring livet som sportsstjerne. Dette bevirker, at børn stræber efter at udøve en idræt, hvor selve legen som udgangspunkt for idrætsaktiviteten er forsvundet. Børnene overtager elitens normer om præstation, rekordjag, effektivitet og disciplin – og så skal du iøvrigt helst være af hankøn. I TV og dagbladene optræder der meget sjældent kvinder som aktive idrætsudøvere – bortset fra motionister, der som oftest latterliggøres.

Interview med Finn Heiner, Erik Berth

-Jeg vil ikke være med til at sende idræt af mindre kvalitet, blot for at vise flere kvinder. Vi har intet imod kvindeidræt, men skal vi vise flere kvinder, er det op til sportsudøverne selv at blive dygtigere, fastslår Finn Heiner, programchef i Danmarks Radios sportsafdeling.

-Udbuddet af kvindeidræt, der egner sig til TV-dækning er forsvindende lille. Når vi sender sport i TV, vurderer vi efter, hvilke begivenheder, der billedmæssigt giver den bedste oplevelse. Der er ikke nær den samme fart over kvinderne, ikke den samme spillefærdighed eller tekniske kunnen, mener journalist Erik Berth. Han er samtidigt plankoordinatør i DR's sportsafdeling og har en afgørende indflydelse på, hvad de gennemsnitligt mellem 1,2 og 1,5 millioner danskere, der fast følger TV-sporten, skal have serveret.

Idrætten er via massemedierne blevet til underholdning for de mange, drevet på forretningsmæssig basis. DR's sportsredaktion kan med en udsendelse som sportslørdag producere flere timers sportsunderholdning, hvor det centrale, fodboldkampen, ofte er af uhyre ringe kvalitet, men hvor produktet alligevel lader sig sælge på tipning og kunstigt oppejlet interesse for kampens udfald. Dagligt fyldes avisernes sportssider med historier fra stjerners privatliv, skandaler i omklædningsrummet og hadet på banen, mens det sportslige indhold som oftest får en særdeles ukvalificeret behandling, en behandling der i reglen er centreret ensidigt om resultatet og de individuelle præstationer.

Idrætten er som underholdning derved blevet

en del af den kommercielle underholdningsindustri: Som forbilleder for en livsstil og som reklamesøjle for en lang række fritidsartikler bliver topidrætsfolk endnu mere værdifulde. Pengepræmier og sponsorkontrakter øges, og idrætten må i stigende grad underordne sig de kommercielle økonomiske hensyn.

Lars Elvstrøm«

»Personlig føler jeg mig tingsliggjort ved at skulle medvirke til de reklamebudskaber, der både er uvedkommende for idrætten og for mig. F.eks. var jeg ved DM med til at reklamere for stereoanlæg af et bestemt mærke. Det er på alle måder grotesk i den sammenhæng – og ingen har spurgt, om jeg ville.«

CARSTEN HAURUM

CH: – Ja, medierne er utrolig målfikserede, og det er oftest kun journalisternes egen forståelse, der kommer frem. Vi har snakket om, hvor svært det er at komme igennem med den anden holdning. Landsholdet er måske ikke over en kam politisk bevidst, men mange er klar over, hvilken funktion vi har eller får via pressen, og der er en meget god enighed om, at vi skal forsøge at få pressen til at skrive mere om holdspillet som sådan. Nu registrerer man, hvem der laver målene, men at man kan spille en fantastisk god forsvarskamp eller laver 20 målgyvne afleveringer, tæller ikke i sportspressen eller i det meste af den.

Hvis målet for eliteidrætten er: disciplin, præstation og sejr for næsten enhver pris på bekostning af det sjove og af legen, må det være helt åbenlyst, at målsætningen for den brede idræt og for eliteidrætten er meget forskellig. Idrætten for de mange må efter vor mening være en fritidsbeskæftigelse, der indgår som en naturlig del af vores øvrige liv. DR's sportsdækning er udtryk for en idrætsopfattelse, der placerer idrætten i en fuldstændig isoleret og upolitisk sammenhæng – det er bare god underholdning.

Uvist af hvilken årsag accepterer DR's radio og tv en dækning af idrætslivet i Danmark, der er fuldstændig blottet for en faglig kvalificeret dækning af stoffet. – Hvordan kan det lade sig gøre?

Ja, det hænger delvis sammen med, at sport virkelig er underholdende, spændende og overskueligt. Ydermere er der mulighed for at indleve sig i sporten og identificere sig med sportsudøverne. Næsten alle har selv dyrket sport/idræt på et eller andet tidspunkt og niveau.

Vi ønsker absolut, at de underholdende idrætsudsendelser bevares – helst med en højnelse af kommentatorniveauet. Samtidig må vi kræve, at de nuværende meget ensidige elitefikserede idrætsbilleder i DR bliver ændret. Herved skulle gerne opnås, at en mere alsidig dækning af idrætten og sportens funktioner i samfundet kommer til udtryk. Der er eksempler på problematiserende og diskuterende udsendelser, der har taget indholdet i det udvidede idrætsbegreb alvorligt, men mærkeligt nok er det som oftest kulturafdelingen og ikke sportsafdelingen, der har stået som producent.

»Der er for meget hygge i dansk fodbold«

Hvis dansk fodbold anstrenger sig, kunne den ødelæggende spillerflugt standses, siger landstræner Sepp Piontek,

Dansk mentalitet

– Er danske spillere generelt for udisciplinerede f.eks. ved de typiske danske forsvarshoks?

»Det er ikke manglende disciplin – det handler mere om mentaliteten. Man har ikke den fornødne alvor i afgørende situationer, ser det som en leg, og siger: Nå ja, det skal være skægt – ikke kun arbejde og koncentration. Engang imellem slår den mentalitet igennem.«

Kære Susanne

Mange tak for dit brev. Det var spændende at høre, hvordan idrætten er organiseret i Norge.

Du spørger mig, hvordan det er med kvinders rolle/placering i idrætten i Danmark. Ja, hvordan er det?

Jeg kan starte med at give dig nogle tørre tal.

Inden for de sidste 10 år er flere og flere kvinder blevet aktive idrætsudøvere. Således er 50% af alle landets kvinder i dag aktive, og ca. 1/3 af Dansk Idræts-Forbunds (DIF) medlemmer er kvinder.

Men ud af DIF's forretningsudvalgs 11 medlemmer er de 11 mænd. Og alle 52 specialforbunds formænd er mænd.

Hertil kan jeg lægge, at mindre end 10% af mediernes dækning af sporten handler om kvindelige sportsudøvere.

Men mænd og kvinder er ikke aktive de samme steder. I den organiserede konkurrenceidræt er der dobbelt så mange mænd som kvinder, hvor der i den organiserede motionsidræt og i den uorganiserede idræt er lige mange mænd og kvinder.

Men alderen spiller også en rolle.

I de unge år fra 15-24 er der lige mange drenge og piger, der er aktive. Men når børnene og familien melder sig, falder antallet af aktive kvinder i forhold til aktive mænd drastisk.

Det var tallene (nogle af dem).

Men hvad kan du og jeg læse ud af dem?

Ja, for det første er det klart, at de traditionelle kønsroller spiller en stor rolle i denne sammenhæng.

Hvis du ser på, hvad det er en del topidrætsudøvere har fælles, er det: et højt præstationsmotiv, stor selvtillid, de er aggressive, konkurrenceorienterede osv. Der er med andre ord stor overensstemmelse mellem den traditionelle mande-rolle og idrætsudøverrollen.

Det betyder, at mænd som regel bliver bekræftet i deres rolle, når de dyrker idræt, hvorimod mange kvinder kan opleve en rollekonflikt i samme situation. og det kan jo nok afholde en del kvinder fra at dyrke idræt – måske specielt konkurrenceidræt.

En anden ting, der gør sig gældende, er kvinders mindre fritid. Det at kvinder traditionelt opdrages til at tage sig af hjem og børn, sat sammen med, at mange kvinder i dag har erhvervsarbejde, gør at kvinder simpelthen har mindre tid til sig selv – og altså mindre tid til at dyrke idræt!

Men heldigvis er der – takket være kvindebevægelsen – sket en ændring af dette forhold inden

for det sidste ti-år, og det har bl.a. betydet, at antallet af idrætsudøvende kvinder er steget betydeligt.

Hvad medierne angår, er det nok det samme hos jer i Norge, som her hos os. Også her dominerer mændene.

I TV, radio og aviser er sportsjournalisterne mænd. Og som jeg nævnte før, så handler under 10% af sendetiden om kvindeidrætsbegivenheder.

Programchefen i DR's sportsafdeling siger direkte:

"Jeg vil ikke være med til at sende idræt af mindre kvalitet, blot for at vise flere kvinder. Vi har intet imod kvindeidræt, men skal vi vise flere kvinder, er det op til sportsudøverne at blive dygtigere."

Men for fanden *mand*, kan han ikke se, det er fordi vi altid sammenlignes med mændene. Hvorfor sammenlignes kvinder ikke med kvinder??

I sidste uge opfordrede nogle af mine veninder mig til at stille op til bestyrelsesvalget i vores klub.

Jeg tror, jeg bliver valgt, hvis jeg stiller op – mændene er helt vilde for at få *een* kvinde i bestyrelsen – som sekretær!!

Måske skulle jeg gøre det, for det ville måske betyde, at vi piger i håndboldafdelingen ikke altid ville få de dårligste træningstider, og måske kunne vi også få arrangeret børnepasning under træningen og holdkampene. Desuden kunne jeg så kæmpe for, at kvinderne også kunne få en betalt træner – og ikke som nu, hvor alle trænerpengene går til mændene.

Og måske kunne vi få Pia på det trænerkursus, hun ikke kom på sidste år, for det ville være rart at få kvindelige trænere i klubben.

Men jeg ved ikke rigtigt.

Nå, det her var også et sidespring – jeg var jo ved at fortælle dig om kvinder og idræt i Danmark.

Alt det jeg her har fortalt dig, kan måske virke lidt pessimistisk, men vi er nogle, der er begyndt at gøre noget ved det.

Vi er trætte af, at vi kvinder altid skal indgå i idrætten på mændenes betingelser, men det kender du jo selv Susanne.

Åh, jeg kan blive så gal, når jeg tænker på, at idrætsverdenen historisk er domineret af traditionelle mandlige træk, som fx. aggressivitet og selvtillid. Og når vi hertil lægger, at de olympiske leges motto: "hurtigere – højere – længere" samtidig er sportens grundlag, er det lige til at blive deprimeret af.

Prøv at forestille dig, hvordan idrætsverdenen

ville ha' set ud, hvis kvinder historisk havde fået mulighed for at være med til at præge den.

Prøv at forestille dig en idræt, hvor det at tage hensyn til andre, det at hjælpe andre er nogle dominerende træk!

Ja - det er svært ikke?

Og jeg synes det er lige så svært at forestille sig, hvordan det hele overhovedet skal kunne blive anderledes.

For som du kan se, er det mænd, der sidder på alle de ledende poster, og de synes jo det går godt nok!

Når nu vi kvinder i så mange år har prøvet at blive accepteret på vores egne præmisser i de etablerede klubber - uden at det er lykkedes - er der nogle kvinder, der mener det ville være en idé at oprette en kvindeidrætsforening - hvor vi kunne få lov til at lave idræt på vores præmisser, at blive sammenlignet med os selv og andre kvinder, og så ad den vej rokke ved den "gamle" (mande)idrætsverden.

I det hele taget fornemmer jeg, at der er flere og flere kvinder, der er begyndt at sætte spørgsmålstegn ved de herskende mandenormer. Fx. er

der flere og flere kvinder, der bliver aktive idrætsudøvere. Men mange vælger nye/utraditionelle idrætsgrene som fx. yoga, kropsbevidsthed, jogging, motions-badminton og svømning. Alle idrætsgrene, der ikke nødvendigvis er domineret af mændenes opfattelse af idræt, og af det olympiske motto "hurtigere - højere - længere". Tværtimod kommer nogle af de positive sider af kvinderollen frem i denne form for idræt.

Andre eksempler på, at vi kvinder rør på os er, at der både i foråret 82 og 83 blev afholdt seminarer om "Kvinder og Idræt", hvor ca. 80 kvinder fra alle dele af landet og idrætten har deltaget.

Også på uddannelsesstederne er kvinderne begyndt at røre på sig.

Ja, kære Susanne, som du kan se, lever kvinderne en undertrykt tilværelse - også i idrætten, men på den anden side er opbruddet på vej!

Jeg håber, du kan bruge dette til noget.

Kærlig hilsen

Kirsten

P.S.:

Jeg har besluttet at stille op til bestyrelses-valget!!

— alle i Tour de Gudena var da ikke mænd

SPORTSPIGER I TV — TAK

Jeg er sur på sportsudsendelserne i TV. Og grunden er, at vi aldrig ser piger på skærmen, i hvert fald ikke i det omfang det burde være. Et eksempel er Tour de Gudena forleden. Alle mændenes resultater blev vist, og derefter talt om,

hvorimod pigerne og kvinderne overhovedet ikke blev nævnt. Iøvrigt var det en Holstebro-pige Susanne Pedersen som vandt, og jeg synes ærlig talt hun fortjener lidt omtale. Indsatsen er jo lige stor for både de mandlige og kvindelige del-

tagere, og det må jo være den det drejer sig om, og ikke kun resultater, hvor mændene som de fysiske overlegne, jo altid vil ligge i spidsen.

Ida Mann Nielsen,
Poppelalle 167, Holstebro

“Plusser” og “minusser”

i idrætten

+++++

træning
beherskelse
legen
spændingen
udmattelsen
kropsbevidstheden
fællesskabet
heltedømmen
kropslig kommunikation
bevægeglæde
kammeratskab
udfoldelse
udfordring
fornemmelse af egen krop
samvær
bruge kræfterne
få noget til at lykkes
konkurrence
glæde
underholdning
konkurrence *mod*

+++++

+++++

skader
umyndiggørelsen
brutaliteten
hierarkiet
præmieringen
strukturen
talentdyrkelsen
ung/smuk/rig
æstetiske normer
heltedømmen
barneofring
nationalhysteri
mandsdominans
udskillelse
menneskelige normer efter sportslige
præstationspres
benspænd betaler sig
tabere
elitens normer
konkurrence *mod*

+++++

Strøtanker og overvejelser omkring oprettelse af en "alternativ" idrætsforening

Jeg har i ca. 15 år spillet badminton i klub og deltaget i holdturneringer, klubmesterskaber, klubfester m.m. Og det agter jeg 100% sikkert at gøre i mange år fremover. Jeg kan godt lide miljøet, spillet, spændingen og klubkammeraterne.

I badminton sæsonen, der er på ca. 9 mdr., bruger jeg gennemsnitlig 2 aftener om ugen på træning/holdkampe. Men badminton alene opfylder alligevel ikke mine idrætsbehov og -lyster. For badminton er, trods alt, ensidigt. Derfor kunne jeg godt tænke mig et supplement (eventuelt på bekostning af den ene træningsaften).

Noget af det jeg bedst kunne tænke mig at dyrke er kropsbevidsthed/afspænding. Men jeg føler mig heller ikke helt færdig med de "gamle" idrætsgrene, fx. håndbold, langbold, redskabs-gymnastik. Min gamle drøm om at ro kajak ville jeg også gerne realisere en dag. Hvad skal jeg så vælge? Jeg aner det ikke. Er det mon årsagen til, at jeg aldrig er kommet igang med noget af det?

Som hele idrætssystemet fungerer i dag, er du *tvunget* til at vælge dig ind på enkeltdiscipliner – og det hvad enten det gælder klubidræt, aften-skole eller privatkurser. Det tror vi afholder mange fra at deltage. Det vi mangler er et godt alternativ til den traditionelle organiserede idræt. Vi kunne fx. forestille os flg.:

I den idrætsklub, som vi gerne ville være medlemmer af, er der aktivitetsaftener 2 gange om ugen fra kl. 19-22. Først er der en lang og lækker *opvarmning* til god musik (når opvarmning er fremhævet, er det fordi denne meget vigtige aktivitet som oftest bliver sprunget over eller forvekslet med styrketræning – 20 armbøjninger, 20 englehop etc.).

Derefter går man over til aftenens hovedaktivitet(er), og denne/disse er af ca. 1½ times varighed. Men det er vigtigt, at der er *kvalificerede instruktører*. Det er utilfredsstillende bare at sætte et net op og så begynde at spille eet eller andet!

Som hovedaktiviteter forestiller vi os stort set alle de traditionelle idrætsgrene, *samt* mere ultraditionelle aktiviteter fx. undervisning i at *cykle rigtigt* (langt de fleste af os cykler, men gør vi det rigtigt/rationelt? Og hvor mange af os kan selv reparere vores cykler?), *skøjteløb* (hvor mange år siden er det, du sidst har løbet på skøjter? Har du nogensinde haft lyst til at lære at lave en puiet?, *svømning* (hvor mange voksne fra 35 år og opefter kan egentlig svømme?), *løbeteknik* (de fleste af os løber skrupforkert). Og så kunne specielt kvindene undervises i *selvforsvar*.

Der skal foreligge et program for ca. 3 mdr. af gangen, således at den enkelte i god tid har mulighed for at droppe en aktivitetsaften hvis han/hun ikke synes, at aftenens tilbud er særlig spændende. Derfor vil det osse være hensigtsmæssigt at køre med forskellige aktiviteter på *de 2* aftener.

Og *hele den sidste time* skal bruges til *afspænding/kropsbevidsthed*. (I virkeligheden er det jo afsindigt, at de allerfleste træningsaftener afsluttes med, at træneren/instruktøren pifter i fløjten og siger: "Tak for i aften.")

Mon der er andre end os, der har lyst til noget tilsvarende? Ja, det tror vi faktisk der er. Jamen hvorfor laver vi så ikke sådan en idrætsklub? Det gør vi osse! Men det bliver en lang og sejt kamp. Idrætsverdenen er for det første i ekstrem grad domineret af de mandlige ledere traditionelle idrætsoptagelse, og for det andet så sidder de store idrætsorganisationer lunt og godt på idrætsfaciliteterne. Og der vil blive et ramaskrig, hvis vi pludselig kommer og stiller spørgsmålstegn ved den måde, som den traditionelle idrætsverden er organiseret på. – Hvis vi yderligere til-lader os at gøre krav på faciliteter, så...

Men som i alle andre sammenhænge, så er det svært at sidde en stor gruppe overhørig. Hvis vi er mange, der stiller krav til en alternativ idræt, så skal vi nok få det en dag!

Måske er det overflødig, men for en sikkerheds skyld vil vi lige tilføje

- at vi *ikke* er ude på at nedlægge de traditionelle idrætsklubber, fx. rene fodboldklubber, håndboldklubber, svømmeklubber etc.
- *men* at vi derimod ønsker nogle alternative idrætsklubber, således at den enkelte frit kan vælge, om han/hun ønsker at dyrke een, fem eller ti forskellige idrætsgrene.

“Fra gaden til klubben”

“Mor – mig, Anne, Lars og Erik vil gå til sport – det har vi bestemt. I morgen går vi hen i idrætsklubben og spiller håndbold, fodbold, badminton og sådan. Du kan tro vi glæder os. Det er da meget skægt at lege herhjemme på vejen, men de andre siger, at nede i klubben har de alt det, vi skal bruge, og så er der nogen, der vil fortælle os, hvordan vi skal gøre.”

“Mor – de sagde vil skulle bestemme, hvad vi vil gå til – for i klubben kan man kun gå til en ting. Vi vil da meget hellere prøve det hele. Men så sagde vi fodbold.

De spurgte os, hvor mange år vi er. Mig og Anne og Lars er jo kun 9 år og Erik 10. Så sagde de, at Anne skal komme om tirsdagen klokken fire og Erik på tirsdag klokken seks og mig og Lars om onsdagen klokken fire. – Så vi kan slet ikke komme til at spille sammen. Det kan vi godt se er ærgerligt, sagde de, og så noget om alder, regler og drenge og piger. – Altså hvor er det synd for Anne og Erik at de skal være helt for sig selv.”

“Mor – Lars og mig skal til fodbold i dag – Ih hvor bli'r det skægt.”

“Mor – hvad er styrketræning? Det skal vi lære, Lars og mig – så bliver vi li' så gode som Allan Simonsen. I dag var det ik' så sjovt. Vi skulle først løbe 3 gange rundt om banen og lave forskellige ting. Og ham træneren stod og råbte og skreg og fløjtede og sagde til en, der hedder Viggo, at hvis han ikke fik røven lettet lidt hurtig, så kom han ikke med ud og spille kamp på søndag. Selv om jeg havde ondt i maven så løb jeg alligevel, for Lars og mig har bestemt, at vi skal spille sammen og lave masser af mål.

Først til allersidst skulle vi spille fodbold. Jeg sku' være back, fordi Lars og Jens Christian er gode. Jens Christian har altså også Addidas-støvler. Må jeg ikke også få nogle Addidas-støvler? De sagde at til næste år kunne jeg måske lave mål.”

“Mor – Lars og jeg spillede slet ikke på samme hold. Lars var på 1. holdet og jeg var på 2. holdet. Han hørte med en anden bus.

Jeg rørte næsten ikke bolden.”

“Mor – Lars er næsten altid sammen med dem fra 1. holdet.”

“Mor – jeg går ned og leger med Anne og Erik.”

Brudstykker af en idrætslærers dagbog

Den 3. maj

Åh, hvor blev jeg glad i morges, da jeg vågnede. Solen skinnede fra en skyfri himmel, det var meget varmt, og jeg vidste med sikkerhed, at i dag ville alle klasserne, både drengene og pigerne, insistere på at idrætsstimerne skulle foregå i det fri - for første gang i år.

Men desværre havde jeg helt fortrængt, hvordan disse idrætsstimer forløber. *For det første* er pigerne og drengene jo slet ikke interesseret i at lave noget sammen. Drengene vil kun spille fodbold, og for pigerne er langbold det højeste ønske. Og det er svært ikke at give efter for presset, for man bliver jo så opløftet over den store deltagelsesprocent. *For det andet* så ligger boldbanerne ca. 5 min.s gang fra skolen. Hvis vi dertil lægger tid til omklædning og bad, og så trækker det fra de sølle 45 min., som timen varer, ja - så har vi faktisk kun 15-20 min. tilbage til at spille langbold og fodbold i.

Hvor er det dog ærgerligt. Jeg tænker tit på, hvorfor man på sådan en dag ikke kan bryde hele skemaet op og foretage sig noget alternativt? Hvorfor er det kun bøger, skolerne har som klasesæt? Hvorfor har de ikke et sæt cykler? Så kunne vi fx. cykle ud i naturen og lære lidt om dens underfundigheder, og samtidig få masser af motion og frisk luft. Næ, det er ærgerligt at alt, hvad der har med faget idræt at gøre, er henlagt til 2x45 min. ugentligt - i en alt for lille sal. Det begrænser jo mulighederne en hel del.

Den 14. oktober

Jeg havde en rigtig dårlig time i dag med 5. og 6.B. De skulle spille håndbold, hvilket de igennem længere tid har forsøgt at presse mig til. Fem af dem har nemlig meldt sig ind i en klub, så for øjeblikket drejer hele livet sig kun om håndbold. De mødte naturligvis også op i komplet klubdragt, og ville absolut spille på samme hold. Det tog heldigvis ikke så lang tid (vores minutter er jo dyrebare) at overbevise dem om, at det ville

give en både unfair og kedelig kamp. Men det fjernede jo ikke det problem, at de var klart bedre end mange af de andre. Og det ønskede de at vise, bl.a. ved at skyde på mål hele tiden, dribble når det ikke var nødvendigt, irettesætte deres kammerater, brokke sig over mine dommerkendelser etc.

Nu har jeg undervist i idræt i 8 år, og dette problem er et af dem, der går igen og igen. Men jeg forsøger rent faktisk at tage højde for disse situationer, bl.a. ved at lave ekstra lang opvarmning og mange boldøvelser (for at mindske spilletiden), og lave systemer hvor *alle* skal have rørt bolden, inden der skydes på mål. Alligevel ved jeg godt, hvad der vil ske næste gang, jeg skal have 5. og 6.B. De piger, som havde den største fiasko, vil forsøge sig med dårlige undskyldninger: ondt i hovedet, glemte gymnastiktøjet, tandlægebesøg etc. Og jeg forstår dem godt. Men er det ikke bare mig, der er en dårlig pædagog? Nej, det tror jeg faktisk ikke. Jeg er sikkert som gennemsnittet.

Vi står bare over for en stor og svær opgave. Det er fx. meget svært (umuligt) at gribe ind i alle de uheldige situationer, som opstår i løbet af en time, hvis alle eleverne samtidig skal have et *fysisk* udbytte af timen - og det er vel det primære mål med undervisningen.

Et andet problem kan være det, der fx. opstod i dag: Lone scorer et mål, og derfor falder hendes kammerater hende om halsen. Men hvorfor er det kun hende, der scorer, som skal belønnes? Jeg har flere gange diskuteret dette med dem, men hvordan får man en pige i 5. klasse til at lægge sine klubnormer ude i omklædningsrummet sammen med sin skoletaske.

Jeg har egentlig tit haft et brændende ønske om at lade klubidrætsgrene ligge, og så kun beskæftige sig med de knap så normbelastede discipliner. Men det må man jo ikke iflg. *undervisningsvejledningen*.

Den 21. maj

Sommerferien nærmer sig med hastige skridt. Det betyder, at jeg snart skal sige farvel til min 10. klasse. Da jeg forleden cyklede hjem fra skole, kom jeg til at tænke på den dag, da jeg modtog dem i 3. klasse. De var så spændte og forventningsfulde. Nu skulle de til at have "rigtig" gymnastik. Jeg var selv nybagt lærer, og var mindst lige så ivrig som eleverne efter at komme igang.

I de første par år foregik legen og idrætten i en skøn forening. Redskabsgymnastik som opgaveløsning, dramatik, orienteringsløb, sanglege.

Jeg tror, at de allerfleste elever syntes, det var skolens bedste fag. Men så skete der gradvis en forandring. De første elever begyndte at finde på dårlige undskyldninger for ikke at deltage, dramatik blev pludselig "kedeligt" (ungerne blokerede simpelthen), mine hjemmestrikkede regler i diverse boldspil krævede de erstattet med de internationale regler etc. Pludselig gik det op for mig, at vi udelukkende dyrkede sport i timerne – legen var forsvundet.

Her slutter "Brudstykker af en idrætslærers dagbog". Om dagbogsindehaveren ved vi ikke

andet end, at hun underviser på en ganske almindelig kommuneskole i et storbyområde. Året er 1983, og krisen medfører nedskæringer overalt. For faget idræt betyder det bl.a., at man skærer årskurset for idrætslærere væk, og det var ellers her al nytænkning inden for faget skete.

Den frivillige idrætsundervisning efter skoletid forsøger man også fra kommunal side at skære væk. Det er for dyrt. I visse kommuner har ungdomsskolen fået forbud mod at oprette hold i de idrætsgrene, hvor der i forvejen findes en klub, der kan tilbyde denne idrætsgren. Man glemmer bare at tage hensyn til, at der i disse klubber skal betales kontingent, og det vil sikkert afskære en stor gruppe af børn og unge.

Og alt dette sker samtidig med, at man i "samfundet" som helhed (folketing, kommunalpolitikere, borgere) er begyndt at åbne øjnene for nødvendigheden af øget fysisk aktivitet – allerede fra skolealderen. Og på trods af al ekspertice (skolelærer, fysioterapeuter, psykologer m.fl.) påpeger, at 2-3 idrættimer om ugen langt fra er tilstrækkeligt til at sikre elevernes fysiske udvikling – der jo også er en væsentlig del af børns TOTALUDVIKLING.

Idræt er en væsentlig del af børns totaludvikling

Min bedstemor har fortalt

Min bedstemor har fortalt, at i 1983 var hovedet vigtigere end kroppen. Man troede hovedet kunne styre kroppen.

Det er sjovt at tænke på i dag mange år efter, hvor ingen er i tvivl om, at krop og hoved ikke kan skilles. Du er din krop, som vi siger.

Min bedstemor har fortalt, at i 1983 gik hun til håndbold, hun var kun 8 år, men alligevel trænede de på samme måde som de voksne. Kun een gang om ugen kunne hun få lov til at spille i turneringer/konkurrencer – lige som de voksne.

Det er sjovt at tænke på i dag mange år efter, hvor mine børn dyrker idræt på en hel anden måde. De kan komme i kulturhuset lige så meget de vil. I kulturhuset er der altid nogle "trænere", der kan sætte dem igang. Der er ingen talentspejdere ude og spejde efter talenter til 1. holdet.

Min bedstemor har fortalt, at i 1983 var de enkelte former for idræt adskilt. De havde fodboldklubber, håndboldklubber, svømmeklubber, orienteringsklubber, gymnastikforeninger osv. osv., og der var adskilte dame og herre afdelinger.

Det er sjovt at tænke på i dag mange år efter, hvor al idræt bliver organiseret fra vores kulturhuse. Du melder dig ikke til f.eks. fodbold, håndbold, svømning, orienteringsløb eller gymnastik.

Du melder dig til idræt, og får mulighed for at prøve mange retninger inden for kropskulturen.

Og de aller fleste ting laver kvinder og mænd sammen, hvis de har lyst.

Min bedstemor har fortalt, at i 1983 havde bredde- og eliteidrætten samme normer. Præstation var som hovedregel det dominerende/styrende element.

Det er sjovt at tænke på i dag mange år efter, hvor bredde- og eliteidrætten er totalt adskilte størrelser, har helt forskellige mål og normer. I dag er legen det styrende element.

Min bedstemor har fortalt, at i 1983 var fritiden en biting i forhold til arbejdet. I fritiden havde folk travlt fordi hver enkel lille kernefamilje skulle reproducere sig selv. Det betød, at der blev meget lidt tid til alt det kreative med kroppen, legen, fantasien, den skabende kultur.

Det er sjovt at tænke på i dag mange år efter, hvor arbejde og fritid er lige vigtige. Hvor al reproduktion foregår i store kollektive enheder, således at vi har masser af tid til at være i kulturhusene og sammen med andre være kreative med kroppen, legen, fantasien – skabe kulturen og livet.

Den ensomme kamp mod kilo(metrene)....

Opsummering – vores forslag til en aktiv idrætspolitik:

Idræt berører i dag en utrolig stor del af den danske befolkning, enten som aktive udøvere eller som passive nydere. Faktisk dyrker snart hver anden dansker i dag aktiv idræt.

På trods af at idrætten i dag berører SÅ mange mennesker, har man (især efter århundredeskiftet) behandlet idrætten som et fænomen, der absolut intet har med det omkringliggende samfund at gøre.

Her er det vores mening, at idrætten ikke KAN adskilles fra, hvad der sker i det øvrige samfund! Derfor er idrætspolitikken inden for de seneste 5 år i højere og højere grad blevet draget frem bl.a. af VS.

Dette fordi den almindelige udvikling af og holdning i samfundet har understreget denne side af danskernes fritidsliv som vigtigere og vigtigere på grund af den større maskinelle overtagelse af det legemlige arbejde og den øgede fritid (ikke mindst som følge af den større arbejdsløshed).

Men *også* fordi de borgerlige gang på gang fastholder holdningen om, at idræt og politik hverken kan eller skal blandes – hvad historien ganske tydeligt igen og igen har vist at være en umulighed!

Det ER en støtte til apartheidspolitikken, hvis danske idrætsfolk konkurrerer med idrætsfolk fra Sydafrika.

Det ER en del af boligpolitikken, når idrætsfolk kræver bedre idrætsfaciliteter i lokalområderne.

Det ER en del af kulturpolitikken, når idrætsfolk søger at indgå i diskussionen om, hvor bredt eller snævert man skal definere idrætsbegrebet. Er meditation idræt? Er gøgl eller teater en slags idræt? Eller skak måske?

Det ER en del af den økonomiske politik, når man diskuterer, om idrætten skal støttes gennem staten eller erhvervslivet.

Det ER en del af kampen for fred, når danske idrætsfolk går aktivt ind i fredsarbejdet ved fx. at bære fredmærkater før, under og efter en idrætsaktivitet.

Det er på tide, at man efterhånden erkender, at idrætten nu engang ikke KAN adskilles fra, hvad der ellers sker uden for idrætspladsen.

Idrætten KAN ikke adskilles fra kulturpolitik. Iøvrigt planlægges idrætten politisk netop i dete ministerium. Karneval er vel OGSÅ en form for idræt? Der bør ganske enkelt ikke ske nogen adskillelse mellem den folkelige kultur og idræt. Omgivelserne skal bruges *både* til kultur og til idræt. Så ligesom den "nye" kultur i dag støttes fra offentlige instanser, således skal den nye (brede) idræt også støttes!

Det er afgørende, at denne brede folkelige bevægelse så vidt muligt støttes - så bl.a. tendensen til at slutte sig sammen i mindre idrætsforeninger med venner, naboer og arbejdskammerater kan være med til at gå op mod de tendenser, som i dag findes inden for den borgerlige etablerede idræt. En kamp, der kan ske *både* inden for *såvel* som uden for de etablerede idrætter og klubber!

Det er derfor vigtigt, at venstrefløjen fremover i stadig højere grad drager idrætsdebatten ind i den eksisterende politiske debat. Og det er i den forbindelse vigtigt, at man arbejder ud fra følgende krav:

Hvor og hvordan

Anlæggene skal først og fremmest være brugerstyret.

Der må fremover arbejdes for en decentralisering af vores muligheder for at dyrke idræt. Der skal åbnes op for, at *alle* kan komme til at dyrke idræt. Vi kræver, at så mange som muligt kan komme til. Altså: NEJ til den ensidige prioritering af store prestigebyggerier med henblik på store internationale sportsstævner. Anlæg for de mange udover må i første omgang prioriteres. Høllere fem skrabede idrætsanlæg med end et kæmpeanlæg med plads til mange tusinde tilskuere.

Folk skal kunne dyrke idræt, hvor de bor; og anlæggene skal inddrage andre aktiviteter - f.eks. i forbindelse med beboerhuse. Man skal ikke adskille idrætten fra de øvrige kulturaktiviteter.

Her-og-nu-krav: Skoler og fritidsklubber foreslås som mulige aktivitetscentre for børn og voksne i lokalområderne. Alle de store, naturskønne områder, som militæret råder over, foreslås stillet til rådighed for idræts- og fritidsliv for lokalområderne. I de enkelte anlæg skal der gives tilbud om undervisning/vejledning (gratis trænere) - og ellers skal de frit kunne benyttes af alle lokalområdets beboere.

Der må arbejdes hen imod, at der kan udøves idræt på arbejdspladsen i arbejdstiden. Det vil gavne folkesundheden.

Børn og idræt

Der må arbejdes bort fra den traditionelle opsplitning i køn og alder; og børn skal kunne dyrke idræt på egne betingelser sammesteds som forældrene/andre voksne og på samme tid. Dette ville samtidig afhjælpe enlige forældres pasningsproblemer i forbindelse med idrætsudøvelse og i det hele taget motivere for at dyrke idræt på tværs af aldersgrupper.

Hvis man samtidig i gruppen dyrker en bred vifte af forskellige *kropsudfoldelser*, giver man barnet en mulighed for hen ad vejen *selv* at vælge, hvad han eller hun har lyst til.

Her-og-nu-krav: Der må arbejdes hen imod, at børn og unge gennem deres deltagelse i idrætten kan opnå en anden og mere nuanceret opfattelse af idræt. Det kan bl.a. ske ved, at barnet ikke allerede fra første dag bliver "låst fast" i en bestemt idrætsgren. Altså en bredere vifte af tilbud - og så iøvrigt en afvisning af den meget fastlåste opsplitning i køn, alder og tidspunkt.

Skole og idræt

Når man stilles over for de noget chokerende undersøgelser angående skolebørns fysiske konditionstilstand, så er det i sig selv vigtigt, at børn i langt større udstrækning kommer til at røre sig fysisk. Men et krav om flere ugentlige idrætstimer løser ikke problemet alene. Det er lige så vigtigt at se på selve indholdet i idrætsundervisningen. Her mener vi, at skoleidrætten i langt højere grad må bygge på sit eget indhold fremfor at fungere som rekrutteringssted til de traditionelle idrætsklubber. For det er en illusion, at en idrætsundervisning, der primært bygger på de traditionelle idrætsdiscipliner, kan undgå at få overført de holdninger og normer, som gør sig gældende i idrætsklubberne. For så vil skoleidrætten – på lige fod med den organiserede klubidræt – indebære en fare for at producere tabere.

Her-og-nu-krav: Det må kræves, at idrættens funktion og placering i skolen snarest tages op til revision. Det gælder såvel *timetal* som *indhold*. Vores overordnede mål er en langt mere fysisk/kreativ skole, altså en skole hvor den fysiske udfoldelse ikke kun er henlagt til idrætstimerne, men derimod er en integreret del af børnenes skolehverdag.

Hvilken form for idræt

Alle idrætsgrene indeholder naturligvis positive elementer (det er jo vigtigt blot i sig selv at få rørt sig!). Samtidig er det vigtigt, at man så vidt muligt søger at arbejde hen imod idræt SAMMEN MED andre, da det sociale aspekt er af stor betydning for idrætten. Dermed ikke sagt, at vi afviser f.eks. jogging, hvor det er den enkeltes fortvivlede kamp mod kilo(metrene). Især ikke da mulighederne for udøvelse i det hele taget er så ringe, som de er i dag. Men også her ville det være godt, hvis man i højere grad overvejede, om ikke også denne (ellers traditionelt individualistiske) idrætsgren også kunne dyrkes sammen med andre.

Et andet problem i dag er, at volden stadig øges i sporten – og her er det vigtigt, at disse tendenser modarbejdes. Vi mener *ikke*, at der er noget galt ved konkurrenceelementet i idrætten. Tværtimod! Lad os en gang for alle få den fordom fjernet, som VS ellers altid får skudt i skoene. Men det må blot ikke blive konkurrence for konkurrencens skyld! Altså: IKKE konkurrence mod hinanden, MEN konkurrence *med* hinanden.

Her-og-nu-krav: Det indholdsmæssige aspekt i idrætten ignoreres totalt i dag. Vi må derfor kræve, at diskussionen om indholdet og karakteren af den etablerede idræt fremover prioriteres i langt højere grad end nu.

Køn og idræt

En stor del af de betingelser, hvorunder idrætten i dag udøves, formuleres af mændene. De fleste ledere er mænd. Indholdet af idrætten defineres af mænd. Omvendt er frafaldsproblematikken størst blandt piger/kvinder. På medieområdet fokuseres udelukkende på den mandlige side af sportsgrenene. Iøvrigt er det også hovedsagelig mænd, der forestår mediedækningen!

Her-og-nu-krav: Vi må kræve, at kønsrolleproblematikken i langt højere grad opprioriteres i idrætsdebatten. Bl.a. ved støtte til flere seminarer om køn og idræt. Ligeledes er det på tide, at de såkaldt ansvarlige lever op til deres ansvarlighed. Hvilket vil sige, at de ikke kun er ansvarlige over for den ene halvdel af idrætsverdenen. Herigennem blev der måske åbnet op for muligheden for, at kvinderne i langt højere grad end på nuværende tidspunkt kunne dyrke idræt på egne betingelser.

Elite og idræt

Ikke mindst inden for eliteidrætten ser vi som sagt volden på fremgang. Resultatet bliver vigtigere end selve idrætsudøvelsen, da det samtidig giver kroner i kassen – som eliteidrætten i sin nuværende udformning ikke kan være foruden.

Disse forhold bør ændres:

Først og fremmest mener vi, at eliteidrætten ikke bør forfordes frem for breddeidrætten (gennem f.eks. bedre træningstider og -faciliteter, bedre trænere, flere penge).

Samtidig kender vi *også* alle den lækre oplevelse ved at være tilskuere til professionel sport. MEN vi siger fra over for sport, der er styret af det private erhvervslivs interesser – f.eks. “Team Danmark” og private sponsorer. Disse forpligtigelser bør overtages af staten. Bliver de det, kan den sidestilles med enhver anden form for kreativ udfoldelse – og kan derigennem fastholde sin kulturelle, underholdende og inspirerende værdi.

Idræt og økonomi

Her-og-nu-krav: Der arbejdes fra centralt hold med eliteproblematikken. Da det er en vigtig problematik, må det kræves, at arbejdet hurtigt gøres færdigt, så man kan få nogle retningslinier omkring eliten. Som det er nu, er det nærmest jungleloven, der hersker, hvor erhvervslivet kan boltre sig på de professionelle idrætsudøvers bekostning. Især bør der indføres en langt bedre beskyttelse af den enkelte idrætsudøvers tarv – alt for ofte ender det professionelle idrætsliv med, at vedkommende har ødelagt kroppen – og bliver erklæret "idrætsinvalid".

Medier og idræt

Medieidræt er i dag stort set lig med "god underholdning". Idræt er *også* underholdning. Men i dækningen fokuseres der ofte ensidigt på den individuelle præstation på millimeter og sekunder. Alle problemstillingerne, der ligger *bag* idræten eller i periferien, bliver næsten aldrig taget seriøst op.

Her-og-nu-krav: Vi kan naturligvis ikke kræve en ændret idrætsdækning af dagspressen, da denne er på private hænder. Men dækningen i radio og TV er ganske enkelt for ringe – ikke mindst baggrunds dækningen. En af måderne til at rette op på dette ville være en betydelig bedre sportsjournalist-uddannelse på Journalisthøjskolen.

Mere generelle betragtninger

Det er vigtigt, at der fremover skabes muligheder for, at stadig flere dyrker idræt i nærheden af, hvor de bor. På egne betingelser, og når det tidsmæssigt er passende for den enkelte (uden at være tvunget til i ensomhed at vælge veje og stier). Det er vigtigt, at idrætten drages ind i, hvad der ellers sker i (lokal)samfundet.

Vi må bekæmpe de eksisterende idrætsorganisationers monopol på organiseringen af idrætsudøverne. Som det er i dag, blokerer disse faktisk for oprettelsen af foreninger med kommunal støtte i lokalområderne, hvor beboergrupper kan få facilitetsmuligheder til f.eks. familieidræt.

Nu har vi måske gennemgående været lidt for negative i løbet af denne pjece - nok først og fremmest ud fra den betragtning, at der ER mange ting, der bør ændres, før vi får rimelige vilkår at dyrke idræt under.

Men grundlæggende må vi naturligvis konkludere, at det ER fantastisk lækkert at dyrke idræt. Idrætten har en lang række kvaliteter. Det er nu engang utrolig lækkert at føle, hvorledes krop og hoved pludselig er i stand til at gå op i en højere enhed. Alle idrætsudøvere er vel på et eller andet tidspunkt blevet bjergtaget af en grænseløs fascination i forbindelse med/under idrætsudøvelse. Og det er vigtigt, at det især er disse elementer, man søger, når man dyrker idræt - og arbejder væk fra de mere eller mindre ødelæggende elementer, vi har skitseret ovenfor.

IDRÆT ER LEG.

IDRÆT ER KREATIVITET ALENE ELLER SAMMEN MED ANDRE.

IDRÆT ER AT GENOPDAGE NYE OMRÅDER AF SIN EGEN KROP.

IDRÆT ER SOCIALT SAMVÆR.

IDRÆT ER AT UDNYTTE ALLE RESSOURCER I KROPPEN.

DERFOR: FOR EN SUND, SJOV OG SOCIAL IDRÆT!

Medaljens bagside